

Onderwerp Voortgang werkzaamheden Groningen Bereikbaar

Steller Jeanet Halsema

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 88 65 Bijlage(n) -

Ons kenmerk RO 13.3701538

Datum 11 JUN 2013 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Groningen is in de periode 2013 - 2020 het toneel van tientallen projecten met gevolgen voor de bereikbaarheid van de stad: werkzaamheden aan de infrastructuur, of werkzaamheden die beslag leggen op het wegennetwerk van Groningen. Stuk voor stuk hebben ze tot doel de stad en de regio gereed te maken voor de toekomst. En stuk voor stuk beperken ze tijdens de uitvoering de bereikbaarheid, die ze uiteindelijk juist beter moeten maken. Om de stad en haar directe omgeving tijdens deze periode bereikbaar te houden is in 2012 de samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar opgericht.

Zoals toegezegd tijdens de raadscommissie Verkeer en Beheer op 15 mei jl., sturen wij u deze brief om u te informeren over Groningen Bereikbaar. De organisatie van het samenwerkingsverband Groningen Bereikbaar is inmiddels ingericht en functioneert. Groningen Bereikbaar heeft zich als netwerkregisseur tot nu toe vooral op de achtergrond bewogen. Achter de schermen zorgen voor goede onderlinge samenwerking blijft de hoofdmoot van het functioneren van Groningen Bereikbaar. Vanaf heden is de website van Groningen Bereikbaar beschikbaar. Een dezer dagen wordt de eerste editie van de krant van Groninger Bereikbaar huis-aan-huis verspreid in de Regio Groningen - Assen. Deze kunt u op 11 juni ook inzien via de website www.groningenbereikbaar.nl.

Met de introductie van de website en de uitgave van deze krant manifesteert Groningen Bereikbaar zich nu ook meer publiekelijk. Het doel daarvan is het zichtbaar maken van samenwerking, en het vergroten van de effectiviteit van de inspanningen van de afzonderlijke deelnemers in het samenwerkingsverband. Het versterken van de doelmatigheid van die inspanningen is een ander belangrijk doel. Die doelmatigheid wordt ook versterkt doordat Groningen Bereikbaar bestaande vormen van overleg met bedrijven en instellingen gaat coördineren, met als beoogd resultaat het beperken van de tijd die hiermee gemoeid is, niet in de laatste plaats van de kant van deze maatschappelijke partners. De kracht van samenwerking schuilt immers niet in het aantal overleggen, maar in de slagvaardigheid ervan.

Groningen Bereikbaar: netwerkregie op bereikbaarheid

In het projectplan 'Grip op Bereikbaarheid' van april 2012 is vastgesteld dat de regie op en verantwoordelijkheid voor het bereikbaar houden van de stad en regio op dat moment niet expliciet was belegd. Terwijl dit wel noodzakelijk was, gezien de impact, complexiteit en samenhang van de voorgenomen werkzaamheden. Om conflicterende belangen tijdig te onderkennen en tijdig te kunnen ingrijpen is netwerkregie noodzakelijk, zo luidde de conclusie van het projectplan. Netwerkregie kan ook voorkomen dat onsamenhangende communicatie richting burgers en reizigers ontstaat en flankerende maatregelen inefficiënt worden ingezet. Groningen Bereikbaar ontleent zijn bestaansrecht aan deze probleemschets. Ook na het beëindigen van het project RegioTram blijft deze netwerkregie nodig, gelet op de vele andere ingrijpende werkzaamheden die op stapel staan. De aanpak van de ringwegen bijvoorbeeld, de bouw van de Noordzeebrug en de Sontbrug en de projecten op het gebied van openbaar vervoer. Alleen door deze werkzaamheden goed gecoördineerd uit te voeren is het mogelijk de kwaliteit van verbindingen in de stad en tussen stad en ommeland op een aanvaardbaar niveau te houden.

Het begrip netwerkregie is daarbij als volgt ingevuld:

1. Het afstemmen en zo nodig prioriteren van projecten om daarmee de bereikbaarheid van de stad, tijdens de diverse werkzaamheden te waarborgen;
2. Eenduidige en projectoverstijgende projectcommunicatie richting burgers en reizigers;
3. Het gecoördineerd inzetten van flankerende maatregelen, gericht op het handelingsperspectief van de reizigers.

De samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar is verantwoordelijk voor het bereikbaar houden van stad en regio in de periode tot 2020. Groningen Bereikbaar doet dit door uitvoering van projecten goed op elkaar af te stemmen, maatregelen ter verbetering van de bereikbaarheid te coördineren en hier eenduidig en laagdrempelig over te communiceren, met aandacht voor de promotie van de stad en de regio.

Om dit goed te kunnen doen is het essentieel dat Groningen Bereikbaar grip krijgt op thema's die bepalend zijn voor de bereikbaarheid van stad en regio en de reputatie van Groningen als plaats om te wonen, werken, winkelen en uit te gaan. Met het oog daarop zijn vier taakgebieden onderscheiden, die de pijlers vormen van het functioneren van het samenwerkingsverband Groningen Bereikbaar: planning en monitoring, mobiliteitsmanagement, verkeersmanagement en communicatie. De samenwerkende partijen hebben Groningen Bereikbaar gevraagd de coördinatie op zich te nemen van de afspraken die zij op deze gebieden maken. Op deze wijze kan met beperkte middelen effectief en efficiënt worden gestuurd op resultaten en wordt voorkomen dat partijen langs elkaar heen werken en daarbij belangrijke acties dubbel uitvoeren of nalaten, zonder van elkaars activiteiten op de hoogte te zijn. Hieronder lichten wij dit nader toe en gaan we in op de voortgang van de werkzaamheden van Groningen Bereikbaar.

Groningen Bereikbaar: de organisatie

De organisatie van Groningen Bereikbaar staat onder leiding van de directeur Groningen Bereikbaar, de heer ir. W. Huyink. De organisatie heeft projectmanagers voor de disciplines planning en monitoring, mobiliteitsmanagement, verkeersmanagement en communicatie.

Groningen Bereikbaar werkt in opdracht van een stuurgroep waarin de gemeente Groningen, de provincies Groningen en Drenthe, de Regio Groningen-Assen, Rijkswaterstaat Noord-Nederland, ProRail en werkgevers deelnemen. De stuurgroep wordt geadviseerd door het Directeurenoverleg Groningen Bereikbaar (overheden, Regio Groningen-Assen en grote projecten) en de Adviescommissie Groningen Bereikbaar, met daarin vertegenwoordigers van het Groninger bedrijfsleven. Deze adviesgroep wordt gevoed door een Referentiegroep Bedrijfsleven, waarin een brede afspiegeling van het Groninger bedrijfsleven zitting heeft. Daarnaast wordt volop samengewerkt met de projectorganisaties Aanpak Ring Zuid en Minder Hinder Assen. Groningen Bereikbaar is ook betrokken bij de totstandkoming van de Actualisatie Netwerkanalyse Groningen- Assen 2013, het onderzoek naar de bereikbaarheid van de Regio Groningen-Assen.

Groningen Bereikbaar: tot nu toe

Het laatste kwartaal van 2012 stond in het teken van het inrichten en organiseren van Groningen Bereikbaar. De posities binnen het team van Groningen Bereikbaar zijn ingevuld en de verschillende projectmanagers zijn aangesteld. In het eerste kwartaal van 2013 is hard gewerkt aan de interne bekendheid en herkenbaarheid en is ook de structuur van afstemming met de ambtelijke organisaties en het bedrijfsleven op orde gebracht. Op dit moment zijn alle partijen op verschillende niveaus aangesloten en vindt iedereen elkaar steeds beter en gemakkelijker. De organisatie Groningen Bereikbaar is nu in staat zich ook publiekelijk te manifesteren.

Naast het inrichten en organiseren van Groningen Bereikbaar is gewerkt aan de kerntaken van het samenwerkingsverband: het verbeteren van de bereikbaarheid van de stad en de coördinatie van werkzaamheden die daarop betrekking hebben. Hieronder is per pijler een samenvatting gegeven van de uitgevoerde acties en behaalde resultaten.

Planning & monitoring

De discipline planning & monitoring is erop gericht de uitvoering van projecten met gevolgen voor de bereikbaarheid van Groningen goed op elkaar af te stemmen en verkeershinder zo veel mogelijk te voorkomen.

Hiervoor hebben de betrokken partijen om te beginnen afspraken gemaakt over het inzichtelijk maken van hun plannings. Daarnaast is een "bereikbaarheidsthermometer" ontwikkeld: een methode om aan de hand van een aantal indicatoren inzicht te bieden in de verkeerseffecten van werkzaamheden en

evenementen. De indicatoren die daarbij worden gebruikt zijn de reistijden van autoverkeer en openbaar vervoer, leefbaarheid (beperken sluipverkeer), aanrijtijden van hulpdienst en gevolgen voor langzaam verkeer. Ter ondersteuning is een zogenaamd dynamisch verkeersmodel, dat speciaal voor Groningen Bereikbaar is ontwikkeld, op basis van het lokale verkeersmodel Groningen Plus. Het dynamisch verkeersmodel berekent de verkeerseffecten van geplande projecten voor autoverkeer openbaar vervoer en biedt inzicht in de gevolgen van maatregelen die erop zijn gericht de hinder van deze werkzaamheden te reduceren. Met behulp van dit verkeersmodel is het mogelijk de meest effectieve en efficiënte maatregelen te nemen, ter beperking van verkeershinder. Voor de aanrijtijden van de hulpdiensten zijn wettelijke eisen maatgevend. Een andere belangrijk onderdeel van de bereikbaarheidsthermometer is het aanwijzen van wegen die geschikt zijn als omleidingsroute, of juist moeten worden beschermd tegen extra verkeer als gevolg van beperkingen van de wegcapaciteit elders.

Belangrijk onderdeel van planning & monitoring is het toedelen van *slots* (tijdsperiodes). Wanneer voor een project een slot is toegedeeld, betekent dit dat het betreffende project binnen deze periode moet worden uitgevoerd. Uitvoering ervoor of erna is niet gewenst, bijvoorbeeld in verband met andere projecten die binnen hetzelfde gebied ook voor verkeershinder zorgen. De slots worden twee keer per jaar vastgesteld door de stuurgroep.

Mobiliteitsmanagement

Mobiliteitsmanagement is gericht op het beïnvloeden van de manier en de tijdstippen waarop het publiek reist, met als doel de belasting van het beschikbare netwerk te verlagen. Groningen Bereikbaar richt zich op het complete spectrum van bedrijven, instellingen en individuele reizigers. Mobiliteitsmanagement voor werkgevers en werknemers is daar een onderdeel van, net als de aandacht voor toeleveranciers, bezoekers en klanten van bedrijven. Gezamenlijk met het bedrijfsleven wordt getracht met name het aantal auto's in de spits en ook daarbuiten te laten afnemen, zodat er minder verkeer op de weg is tijdens de uitvoering van de grote projecten. Een belangrijk hulpmiddel daarbij is een online routeplanner, die het publiek inzicht biedt in alle geplande werkzaamheden en verwijst naar alternatieve vormen van vervoer.

Groningen Bereikbaar werkt hierbij nauw samen met de al langer bestaande Taskforce Mobiliteitsmanagement van de Regio Groningen-Assen, die primair is gericht op (grotere) werkgevers en hun werknemers.

In het kader van het mobiliteitsmanagement besteedt Groningen Bereikbaar aandacht aan de bereikbaarheid bij evenementen. Het eerste Groninger Grachtenfestijn op 31 augustus en 1 september fungeert daarbij als pilot. Op dit moment wordt overlegd met de organisatie van dit nieuwe festival over hoe de bereikbaarheid zo goed mogelijk kan worden georganiseerd met minimale hinder voor het overige verkeer. Ook evenementen als de 4 Mijl en de intocht van Sinterklaas zullen de komende periode aandacht krijgen, waarbij ook verkeersmanagement een belangrijke rol speelt.

Bijzondere aandacht bij de aanpak van mobiliteitsmanagement krijgen de thema's onderwijs, zorg, goederenvervoer en bevoorrading van de binnenstad. Voor het onderwijs is in maart een themadag georganiseerd, met als doel gezamenlijk met onderwijsinstellingen een probleemschets te maken voor hun bereikbaarheid. Er is afgesproken onderzoek te doen naar betere afstemming van openbaar vervoer en onderwijs, waarbij zowel het aanbod van busdiensten als de roosters en de dagindeling van onderwijsinstellingen in overweging worden genomen. Naar aanleiding van de Themadag Onderwijs wordt in samenwerking met de RUG onderzocht welke mogelijkheden er zijn studenten nog meer te stimuleren de fiets te gebruiken.

Met de zorginstellingen en organisaties voor goederenvervoer en stedelijke distributie zijn soortgelijke afspraken in voorbereiding.

Stads- en regiobreed wordt nagedacht over de toegevoegde waarde van onder meer het inzetten op spitsmijden, mobiliteitsbudgetten en P+R-terreinen voor de bereikbaarheid van de stad.

Verkeersmanagement

Verkeersmanagement, de derde pijler in de aanpak van Groningen Bereikbaar, is erop gericht het wegverkeer te informeren over de best beschikbare routes en hier zo nodig in te geleiden en/of te sturen.

Het fundament voor de aanpak hiervan wordt gelegd met het *Basispakket Verkeersmanagement*, dat is opgesteld door de drie wegbeheerders in de stad: Rijkswaterstaat, provincie en gemeente. Groningen Bereikbaar is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit pakket maatregelen. Elektronische borden langs de weg zijn daarbij een belangrijk hulpmiddel. Het aantal verwijzingsborden zal in 2014 fors worden uitgebreid. Dynamische Route Informatie Panelen (*DRIP's*) naast en boven de weg informeren en sturen het verkeer over de beste route naar belangrijke knooppunten. Een Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) wijst het verkeer de weg naar de P+R-terreinen en naar beschikbare parkeergarages, en in omgekeerde richting, de stad uit. Door verkeerslichten (VRI) aan elkaar te koppelen en te verbinden met de verkeerscentrale is het mogelijk het verkeer beter te regelen.

Door op belangrijke plaatsen langs de weg tel- of meetpunten te plaatsen en die te verbinden met de verkeerscentrale ontstaat een *realtime* meetnet voor de gemeente en provincie Groningen. Met dit meetnet kan actuele informatie worden verzameld over de verkeerssituatie op het wegennetwerk van Groningen, dat als basis gaat dienen voor de bediening van verkeerslichten en voor de informatie op de verwijzingsborden. Op ongeveer 25 plaatsen langs de ringwegen worden camera's geplaatst. Ook die staan in verbinding met de verkeerscentrale. Zo kan snel worden ingegrepen, als de verkeerssituatie daarom vraagt.

De raad ontvangt voor besluitvorming over het Basispakket Verkeersmanagement een separaat voorstel.

Vooruitlopend op de uitvoering van het Basispakket Verkeersmanagement wordt op de A7 vanuit de richting Drachten en de A28 vanuit Assen sinds enkele maanden informatie getoond over het openbaar vervoer vanaf P+R Hoogkerk resp. Haren. Sinds het tonen van deze informatie is de bezetting van P+R Hoogkerk flink toegenomen. Deze stijging maakt duidelijk dat verkeersmanagement hand in hand gaat met mobiliteitsmanagement: het stimuleren van alternatieve manieren van vervoer.

De uitvoering van het Basispakket Verkeersmanagement is belegd bij het Regionaal Tactisch Team Verkeersmanagement, waarin gemeente en provincie Groningen, Rijkswaterstaat en de verkeerscentrale in Wolfheze zitting hebben. Dit team bepaalt hoe instrumenten voor verkeersmanagement worden ingezet. Het ontwikkelt scenario's voor de spitsuren, voor ingrijpende werkzaamheden en voor bijzondere gelegenheden, zoals de thuiswedstrijden van FC Groningen. Aan de hand van een scenario wordt bijvoorbeeld bepaald welke informatie op borden komt te staan en hoe verkeerslichten worden geprogrammeerd. De coördinatie van het RTT is in handen van de verkeersmanager van Groningen Bereikbaar.

Communicatie

Het centrale doel van de communicatie van Groningen Bereikbaar is ervoor te zorgen dat inwoners en bezoekers van Groningen weten hoe zij tijdens de uitvoering van veel werkzaamheden zo snel mogelijk de stad in, uit en door kunnen reizen, om zo bij te dragen aan de reputatie van Groningen als een aantrekkelijke, goed bereikbare stad. Mensen moeten graag naar Groningen willen en het gevoel hebben dat de reis er heen de moeite meer dan waard is.

Dit doet Groningen Bereikbaar door actuele en begrijpelijke reisinformatie beschikbaar te stellen en samenhang aan te brengen in de communicatie van de afzonderlijke netwerkbeheerders. Het informeren van inwoners en bezoekers gebeurt onder meer door de website www.groningenbereikbaar.nl, door huis-aan-huis verspreiding van de krant Groningen Bereikbaar en door informatie te bieden via het Informatiecentrum op de Grote Markt.

Het eerste nummer van de krant is inmiddels gereed en wordt verspreid in de week van 10 juni 2013. De krant is er primair op gericht inzicht te bieden in het waarom van alle geplande werkzaamheden, aan hun onderlinge samenhang en aan de samenwerking tussen de verschillende netwerkbeheerders. Voor de meest actuele informatie verwijst de krant naar de website www.groningenbereikbaar.nl. Het tweede nummer van de krant van Groningen Bereikbaar volgt in de eerste week van september en staat in het teken van het project Aanpak Ring Zuid, waarvoor op 30 augustus de inspraakperiode begint. Dit themanummer is een coproductie van Groningen Bereikbaar en de projectorganisatie Aanpak Ring Zuid. Zo geeft Groningen Bereikbaar invulling aan haar rol van regisseur op het gebied van communicatie.

Op de website www.groningenbereikbaar.nl is informatie beschikbaar over alle relevante projecten, wegwerkzaamheden en mobiliteitsmanagement. De website van Groningen Bereikbaar fungeert als portaal voor de sites van afzonderlijke organisaties en projecten. Tevens kunnen bezoekers gebruik maken van de online routeplanner voor het plannen van de reis, rekening houdend met geplande wegwerkzaamheden. Deze routeplanner kan zowel voor professionele vervoerders als voor overige bezoekers van waarde zijn bij het plannen van hun reis. Groningen Bereikbaar is inmiddels zichtbaar op de bouwborden langs de Europaweg en biedt binnenkort ook informatie aan in het Informatiecentrum Grote Markt. Op dit moment wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een *widget*. Dat is een applicatie die derden (kosteloos) op hun eigen website kunnen plaatsen. De kern van deze widget is de hierboven genoemde routeplanner. De widget is deze zomer gereed voor gebruik. Diverse bedrijven en organisaties hebben al aangegeven geïnteresseerd te zijn in deze applicatie.

Financiën

Voor het uitvoeren van de netwerkregie, het ontwikkelen en inzetten van hulpmiddelen als het dynamisch verkeersmodel, communicatie en marketing en bekostigen van maatregelen om het reisgedrag te beïnvloeden, werkt Groningen Bereikbaar met een budget van circa € 10 miljoen. Dit budget is voldoende voor de periode 2012 – 2020. Van het totale budget is voor € 3,3 miljoen dekking voorzien door de gemeente en provincie Groningen, Rijkswaterstaat (Beter Benutten) en de Regio Groningen-Assen. De gemeentelijke en provinciale bijdrage van elk € 1 miljoen zijn door de gemeenteraad en Provinciale Staten op 29 mei 2013 beschikbaar gesteld. Voor de overige € 6,7 miljoen moet nog dekking worden gezocht, in overleg met de budgethouders van de betrokken projecten.

Het Basispakket Verkeersmanagement voorziet in een investering van circa € 14 miljoen, gedekt door de gemeente en provincie Groningen en Rijkswaterstaat (Beter Benutten). De raad ontvangt voor de besluitvorming over de gemeentelijke bijdrage van circa € 3 miljoen aan dit basispakket een separaat voorstel.

De aanpak van het mobiliteitsmanagement wordt uitgevoerd op basis van het beschikbaar budget vanuit Beter Benutten. Voor de periode 2013-2015 is voor de Regio Groningen-Assen een bedrag van € 2,4 miljoen beschikbaar, waarvan €600.000 voor Groningen Bereikbaar.

Op dit moment wordt, door de Regio Groningen-Assen, de laatste hand gelegd aan de actualisering van de uit 2006 daterende Netwerkanalyse Groningen-Assen. In de programmatische uitwerking van de vernieuwde Netwerkanalyse is een belangrijke rol toegedacht aan Groningen Bereikbaar en wordt voorgesteld financiële middelen hiervoor vrij te maken. Binnenkort wordt u hier separaat verder over geïnformeerd.

Minder Hinder Aanpak Ring Zuid

Bijzondere aandacht verdient de bereikbaarheid van Groningen tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg. De projectorganisatie Aanpak Ring Zuid heeft hiervoor een Minder Hinder plan opgesteld en ter beoordeling voorgelegd aan Groningen Bereikbaar. Dit Minder Hinder Plan is bedoeld voor de aanbesteding van het project Aanpak Ring Zuid. Het maakt deel uit van het programma van eisen. Ook de vervolgstappen worden in nauwe samenwerking met en onder regie van Groningen Bereikbaar uitgevoerd.

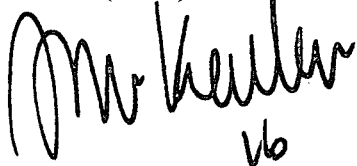
Tot slot

Tot slot willen wij u er nogmaals op wijzen dat u de bereikbaarheidskrant vanaf 11 juni op www.groningenbereikbaar.nl kunt vinden. Mocht u een papierenexemplaar van de krant willen ontvangen, kunt u contact opnemen met Jeanet Halsema via 050-3678865 of jeanet.halsema@groningen.nl.

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd met betrekking tot Groningen Bereikbaar.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

Handwritten signature of dr. J.P. (Peter) Rehwinkel, with the initials 'v6' written below it.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Handwritten signature of drs. M.A. (Maarten) Ruys.